

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12—pengő.
Postatakarékpénztári csekk számla: 43,916

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELFÜZŐ SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: URAY SANDOR.

Testvérhangok éjben, viharban

I.

Az Egyházak Ökumenikus Tanácsának karácsonyi és újévi üzenete

Kedves Testvéreink!

Igazi karácsonyt kívánunk Nektek és tudjuk, hogy ezt a jókívánságunkat sok olyan testvérünk és társunk nevében fejezzük ki, akik résztvesznek az Ökumenikus Tanács munkájában.

Az Evangélium szerint való igazi karácsony az a karácsony, amelynek beköszöntésekor teljes frissességében halljuk az üzenetet: „Ő az, aki megszabadítja az ő népet annak bűneiből” (Máté 1: 21).

A mai napon Isten a Jézus Krisztusban beváltja az Őszövetség népének tett ígérését: „Ő szabadítja meg Izraelt minden ő bűneiből” (130. zsoltár 8.). Ekként az Ige szerint Istennek ajándéka és a mindenekelőtt szükséges dolog a bűnbocsánat. A bűnök megbocsátását illeti mindig az első hely. Ezért a karácsony igazi öröme az egyházat akkor fogja eltölteni, ha megvallja bűneit, amelyektől szabadulni óhajt és befogadja a Fiút, aki őt „valósággal szabadá fogja tenni” (János 8: 36).

Az ekként megváltott nép aztán énekelheti: „Megszabadít a mi ellenségeinktől” (Lukács 1: 71). Mert minden ellenség tehetetlen azokkal szemben, akik tudják, hogy mi az elveszítetetlen szabadság.

Erről élő tanúbizonyságot tesznek azok az egyházak és azok az atyafiak, akik fenyegetések és bebörtönzések közepett is fáradhatatlanul vallják hitüket és hirdetik Isten parancsolatait.

Ha könyörgünk saját bűneinknek és népeink bűneinek bocsánataért — hiszen népeinkkel mindnyájan szolidárisak vagyunk! —, akkor már ezáltal úgy jelenünk meg Isten előtt, mint az Ő egy népe. *Ez a karácsonyi bocsánat oly nagy, hogy fenntartja egységünket és folyvást meg fogja azt újítani, bármi egyéb válassza is el nemzeteket egymástól.*

A felszabadított nép így lesz részesévé annak az ígének, amelyre vár a világ. A világ belefáradt

a zsarnokságba és a szabadságot követeli. El is fogja nyerni azt, ha elsősorban a bűntől való szabadulást keresi.

A háborútól meggyötört világ békére vágyik. El is fogja azt nyerni, ha előbb elfogadja Isten fegyverszünetét. *A szabadság és a béke ügye ezen a világon elválaszthatatlanul a karácsonyi üzenethez van kötve.*

Csak azok tudnak harcolni az emberi szabadságért, akik maguk igazán felszabadultak; csak azok tudnak harcolni a békességért e földön, akik maguk igazán megbékéltek.

Az Egyház, amely ebből az üzenetből él, félelem nélkül lépi át az újesztendő küszöbét, amely önmaga és a világ szempontjából egyaránt óriási jelentőségű elhatározások elé fogja állítani.

Az Egyház készen áll, s ha eljön az újjáépítés ideje, hirdetni fogja, hogy mi ennek az üzenetnek az értelme a nemzetek életére nézve; felhívja gyermekeit, hogy vessék bizodalmaikat Abba, aki kíséri őket és Akinek neve: „Immánuel, velünk az Isten” (Máté 1: 23).

Alphonse Kocchlin
W. A. Visser't Hooft.

(Az Egyetemes Konventhez érkezett francia szöveg fordítása.)*

II.

„Honvágunk van Magyarországra!”

Révész Imre püspök újév reggelén a Vöröskereszt útján üzenetet kapott egy skót református lelkésztől

Révész Imre püspök az 1943. év folyamán, részben kiadatlan angolnyelvű kútfőkből megírta a múlt század egyik híres skót református misszionárius lelkészének, Somerville-nek életrajzát és annak az evangélizáló körútnak a történetét, amelyet ez a

* A fordításért e helyt a főszerkesztő felel.

nagyszerű, akkor már aggastyán prédikátor az 1887—88. évek folyamán a legnagyobb magyar református gyülekezetekben, ezek között Debrecenben is végzett. Révész Imrének ez a tanulmánya — amelyhez angolnyelvű kivonat is van csatolva — 1943 őszére kijutott Skóciába, a Somerville dédunokájának, Knight György református lelkésznek a kezébe, aki a mostani világháború kitörése előtt utolsó lelkipásztora volt a skót református egyház évszázados budapesti missziójának. A püspök, aki alig remélte, hogy műve a mai időkben Skóciába eljuthat, nagy meglepetésére éppen újév reggelén kapott postai úton üzenetet a Brit Vöröskeresztől és Szent János Rend-től a nemzetközi Vöröskereszt útján, a magyar állami cenzurától ellenőrizve. Az üzenet feladója Knight György, kelte 1943 október 25., magyar nyelvű szövege (Knight Magyarországon jól megtanulta nyelvünket!) szóról szóra a következő:

Mély tisztelettel hálásan köszönöm az érdekes és értékes munkát a dédatyámról. Honvágynak van Magyarországra. Isten áldását és békét imádkozzuk. Testvéri és keresztyén köszöntéssel Knight György. (Az aláírás Knight György jól ismert kézírása!)

Ennek a ténynek jelentőségét nem lehet eléggé felmérni, mert ez már előre világosan arra mutat, hogy bármiként végződjenek is politikailag és katonailag a most dúló világháború, hazánk számára a nyugati egyházi kapcsolatoknak talán nagyobb fontosságuk van és lesz, mint eddig bármikor történelmünk folyamán.

A lelkipásztor munkatársai

Szinte általánossá vált közhely az a megállapítás, hogy a lelkipásztor a világ legmagánosabb embere. Egyedül van mindig gondjaival, bajaival, tépelődéseivel, a gondjaira bizottakért hordozott felelősséggel. Ezt a nagy egyedülvalóságot szinte minden lépésnél érzi, mert tapasztalnia kell, hogy másképpen néznek rá azok, akik „alul” vannak és másképpen kezelik azok, akik „felül” állanak. Egyik oldalon nagyon sok esetben a leplezett, vagy nyílt bizalmatlanság, másik oldalon a vállveregető leereszkedés. Az egyedül maradt és magános lelkipásztor mindig siralmas látvány, mert akaratlanul is felmerül vele szemben az a gyanú, hogy nem akar, vagy nem tud legalább egyetlen munkatársat szerezni maga mellé. Egyik esetben talán nimbuszát vagy presztízst félti, másik esetben pedig képtelen bárkivel is együtt munkálkodni az Úr színeiben; pedig ha a házassági életközösség viszonylatában megáll a Mózes I. könyve 2: 18. v.: „Nem jó az embernek egyedül lenni” — úgy a lelkipásztori munka és szolgálat tekintetében is teljes érvényű ez az ige, mert valóban nem jó a lelkipásztornak egyedül lenni.

Mint mindenben, úgy ebben a kérdésben is a végső és döntő jelentőségű útmutatást Jézus Krisztustól vesszük s elég reámutatnunk a Márk 6. r. 7. versére, amidőn Jézus elküldi a 12 tanítványt „kettőnként”, vagy a Lukács 10. r. 1. versére, ahol a 70 tanítvány kiküldéséről van szó: „és elküldé azokat kettőnként az ő orcája előtt”. Nem lehet vitás, hogy ez a „kettőnként” elküldés a kölesönös munkatársaság rendelkezés ténye a Jézus utasításában. Pál apostol

állandóan munkatársakkal járja tértitői útját s meg is nevezi őket; így pl. a Róm. 16: 21-ben Timótheusról ír, mint aki az ő munkatársa. Erre a szünergoszra van szüksége minden lelkipásztornak s ez a szünergosz lehet férfi vagy nő egyformán. (A szó: *ho, hé szünergosz* = valakivel együtt munkálkodó, együtt dolgozó, him- és nőnemű.) Természetesen a munkatárs a gyülekezetben végzendő munkára vonatkoztatásban értelmezendő. Ennek a munkatársi viszonyának nemcsak az együttmunkálkodás a főkelléke, hanem elsősorban az együttgondolkodás, az együttimádkozás és a lélek együttes indítása. Minden más munkatársi viszony csak alkalmi társulás, amely mindig magán hordja az anyagelvűség bélyegét.

Ha már most feltesszük a kérdést, hogy van-e hát a lelkipásztornak munkatársa, határozott *Igen*-nel kell felelnünk a kérdésre, mert minden lelkipásztor számára a legtermészetesebben kínálkozik a munkatársak segítségül hívása azok közül, akik a legközelebb vannak az életéhez. Ezek között első helyen kell említenünk a lelkipásztor hitvesét. A gyülekezeti életben munkatársá lett lelkész-felőség Istennek nagy áldása, mert ha semmi mást nem tenne, mint annyit, hogy vasárnapról vasárnapra hűségesen eljár a templomba, s minden alkalmat megragad, hogy az Úrvacsora vételeiben követendő példát mutasson, már ezzel is nagy segítségére lehet a lelkipásztornak, de még értéke-sebb a munkája akkor, amikor a gyülekezet felnőtt tagjainak, vagy kicsinyeinek speciális gondozásában is részt vesz, amikor vasárnapi iskolát vezet, beteget látogat, karitatív munkát végez, minden ilyen irányú munkájában a lelkipásztornak nemcsak hitvese, de munkatársa is lett.

Természetes munkatársa a lelkipásztornak a felekezeti iskola tanítója, de csak abban az esetben, ha az iskola közel van a parókiához s a tanító a lelkipásztorhoz. Minden más esetben csak az „iskolaszéki elnök úr és a tanító úr” találkoznak egymással s az egy célra irányuló együttes munka helyett külön-külön állnak alá az anyaszentegyház fundamentumát s az építés helyett csak rombolni tudnak. Lelkipásztort és tanítót egyformán nagy felelősség terhel Isten előtt, ha nem tudnak soha munkatársakká lenni!

Választhat munkatársat a lelkipásztor a vezetése alatt álló presbitériumból is. Minden presbitériumban van néhány olyan lélek, akit a lelkipásztor hosszabb megfigyelés és ellenőrzés után munkatársul hívhat el maga mellé. Ha van ilyen legalább egy-két presbiter munkatársa a lelkipásztornak, nagy értéket nyer bennük a gyülekezeti munka végzésére.

Találhat a lelkipásztor munkatársat a gondozásában lévő Ifjúsági Egységben is, de ha nem találna is teljes értékű munkatársat, itt van alkalma arra, hogy a gyülekezeti munkára alkalmas fiatalokat kiválogassa s azokkal úgy foglalkozzék, mint akikről eleve tudja, hogy egy későbbi időpontban beállíthatók lesznek a gyülekezeti munkába. Ezen a téren nagyszerű alkalom nyílik a lelkipásztor számára, hogy ő neveljen munkásokat.

Utoljára hagyjam a segédlelkészt, mint a lelkész munkatársát, mert nem minden lelkipásztornak van meg ez a segédlelkészi munkatársi lehetősége. Az egyik legáldottabb dolog, ha a segédlelkész valóban munkatársa a lelkipásztornak, de nagy veszedelmeket rejt az egész gyülekezet számára az a tény, ha a segédlelkész csupán „hivatalból” a lelkipásztor munka-

társa, egyébként azonban más gondolatai, más tervei, más megmozdulásai vannak s talán éppen egy öregedő lelkipásztor jóhiszeműségével visszaélve, egyéni akciókat végez (*supplántál*).

A kérdés természetéből folyik azonban, hogy a lelkipásztor nemcsak a hozzá legközelebb állók közül hívhat és választhat maga mellé munkatársat, hanem a gyülekezet nagy általánosságából is. Vallásos összejövetelek, Bibliakörök, istentiszteletek látogatása, Úrvacsorával élés alkalmával mindig megfigyelheti a lelkipásztor, hogy kik azok, akik rendületlenül hűséggel mindenütt és mindenkor ott vannak, de kik azok a gyülekezetben, akik az áldozatban és az adakozásban előljárnak. Kik azok, akiknek imádságos élete is közismert, mert ezek közül választhatja ki és ezek között találhatja meg a lelkipásztor a feltétlenül szükséges munkatársakat.

Minden lelkipásztornak van tehát lehetősége a munkatársakkal való együttműködésre, mert Isten küld az ő aratásába munkásokat s a lelkipásztornak munkatársakat. Ezekért a munkatársakért azonban ugyanúgy imádkoznia kell a lelkipásztornak, mint ahogy imádkozik a 11 tanítvány a Judás helyére választandó új tanítványért (Acta 1 : 24) : „*Te, Uram, ki mindeneknek szívét ismered, mutasd meg, akit kiválasztottál.*“

Solymosi József.

Az egyház dolga az újesztendőben *

Az Úr 1944. esztendejének küszöbén kell, hogy „Jézus Krisztus közönséges anyaszentegyházának egyik része, a magyarországi református egyház“ is megálljon Örök Gazdája előtt — Tőle — Magától megkérdezni: itt és most mi is hát az én dolgom?

Nem felesleges ez a kérdés, bár egészen világos, hogy az egyház dolga mindenkor és mindenütt — Urához és Királyához hasonlóképpen — „tegnap és ma és mindörökké ugyanaz“: hirdetni az evangéliumot: „Úgy szeretete Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta...“ (János ev. 3 : 16); megalkuvás nélkül képviselni a kikerülhetetlen előfeltételt: „Térjete meg és keresztelkedjetek meg mindnyájan a Jézus Krisztusnak nevében a bűnöknek bocsánatjára...“ (Ap. csel. 2 : 38); végül boldog hálaadással, ugyanakkor pedig félelemmel és rettegéssel újra és újra emlékezetbe idézni Istennek ítéletét és kegyelmet kijelentő akarátát: „Aki hiszen és megkeresztelkedik, idvezül; aki pedig nem hiszen, elkárhozik“ (Márk 16 : 16).

Az egyház életrealitása és indokoltsága mindig azon fordult meg ugyanis, hogy itt és most nem halványodott-e meg benne az a belső bizonyosság, amely szerint: ezt a hármastagozódású küldetést nem emberek agyalták ki, hanem maga Isten bízta azt rá — éppen ezért ez a misszió nincs, nem lehet változásnak alávetve —, ezt a feladatot rajta kívül senki más és semmi más evilági organizmus el nem végezheti, ennek az örökkévalóságból érkező és az örökkévalóság felé mutató életprogramnak a betöltéséért az Örökkévalónak tartozik számadással, eltelve ugyanakkor azzal a meggyőződéssel is,

* E cikk kézírata hozzánk késve érkezett; értékéből azonban semmit le nem von az a körülmény, hogy egy héttel később közöljük. (Szerk.)

hogy amilyen mértékben vallja és vállalja ezt a nem evilági életprogramot, olyan mértékben szolgálja e világ Isten akarata szerinti javát és boldogulását is.

Ezért egyenesen életkérdés, hogy e reánk-virradt újesztendőben a magyar református egyház Isten színe előtt ne csak azt kérdezze meg, hogy mi hát az én dolgom, hanem azt is tisztázza, hogy egyedüli és kizárólagos életfeladatához (amelyet tagadhatatlanul eddig is ismert és végzett):

1. hogyan fogjon hozzá?;
2. munkálása közben: többek között éppen ma milyen kísértéssel szemben legyen felvértezve?;
3. végül pedig: valamiképpen az Isten-adta sorrendet el ne vétse!

*

1. Nincs utálatosabb teremtménye az Istennek az ú. n. tökéletes keresztyénnél. A keresztyén anyaszentegyház, ha el akarja kerülni Isten megszegyénítő ítéletét, a naponkénti bünbánatot tartó emberrel együtt csak egyet tehet, azt, amit Pál apostol tett: „Nem mondom, hogy már elértem vagy hogy már tökéletes volnék; hanem igyekezem, hogy el is érjem... egyet cselekszem, azokat, amelyek hátam megett vannak, elfelejtve, azoknak pedig, amelyek előttem vannak, nekik dőlve, célegyenest igyekszem... Valakik annakokáért tökéletesek vagyunk, ilyen értelemben legyünk...“ (Fil. 3 : 12—15)

Az Úr 1944. esztendejében a magyar református egyháznak sorozatos mulasztásai, hűtlensége és engedetlensége miatt bünbánattal kell egyetlen és igazi dolgához hozzáfogni, ugyanakkor azonban azzal a bizonyos meggyőződéssel is, amely Istennek ígéreiteit igazaknak és ámeneknek hiszi s magamegalázása közben ezek közül különösen egyre tekint fel, egyért nagyon hálás: „...aki elkezdette bennetek a jó dolgot, elvégezi a Krisztus Jézusnak napjáig“ (Fil. 1 : 6).

2. Máté ev. 8 : 29 szerint a Jézus elé ment két ördögös így támad az Úrra: „Mi közünk te veled Jézus, Istennek fia? Azért jöttél ide, hogy idő előtt meggyötörj minket?“ A Sátán mindig időelőttinek állítja ugyanis a saját meggyötörtetését s éppen ezért velünk is mindig azt akarja elhitetni, hogy időelőtt van még „megtérni“, „újjászületni“, testestől-lelkestől Isten országa építésének a szolgálatába beállni, felhasználván alkalmas és alkalmatlan időt annak érdekében, hogy az egyetlen jó hírt, az Evangéliumot mind többen és többen meghallják és befogadják.

A Sátán azt mondja: „Az idők alkalmatlanok; majd máskor, majd később!“ — az Anyaszentegyháznak ezt kell válaszolnia: „Éppen azért, mert a napok gonoszok, kell még áron is megvásárolni az alkalmatosságot“ (Ef. 5 : 16).

A békésbáti egyházmegyében már évekkel ezelőtt elhatároztuk, hogy egységes elgondolás és elrendezés alapján azonos időben végigevangélizáljuk az egyházmegye minden gyülekezetét. Az elhatározás azonban elhatározás maradt, mert elhittük a Sátánnak, hogy a mai idők nem alkalmasak egy ilyen nagyszabású munkára. A szegedi egyházban több mint tíz évvel ezelőtt indultunk meg a második templom megépítésének a szándékával. Alighogy megindultunk, már is kijelentettük, hogy az idők alkalmatlanok egy ilyen nagy vállalkozás végrehajtá-

sára. Isten azonban megszegyenített bennünket, mert az egyházmegyei evangélizációt elvégeztette velünk a hátunk mögött lévő november havában, a második szegedi templomot pedig megépíttette, helyesebben építteti egy olyan világégés közepette, amelyben nem új templomok épülnek, hanem régi templomok omlanak össze.

Mi pedig hálásak vagyunk az Istennek, hogy megszegyenített, mert ugyanakkor igazolt is: a mi szánkából újra és újra kibuggyan a szó: „Lehetetlen!”, Nála azonban és azoknál, akik Benne hisznek: „minden lehetséges” (Máté 19: 26).

3. Az igaz, hogy az egyházra a nyáj testestől és lelkestől reábiztatott s mi nem feledhetjük az 5000 férfi csodálatos megvendéglését bevezető jézusi parancsot: „Adjatok nekik ti enniök!” (Márk 6: 37.) A sorrendet azonban el ne vétsük. A sorrendet nem cserélheti fel: „Keressétek *először* Istennek országát és az Ő igazságát; és ezek (mintegy ráadás-képpen) mind megadotnak néktek” (Máté 6: 33).

A Magyar Evangéliumi Munkásszövetség karácsonyi körlevelének a címlapján egy ajándékokkal gazdagon megrakott karácsonyfát láthatunk; ezt a mai időkben különösképpen is kívánatos jót azonban egy kegyetlen üvegfal választja el egy csomó, tágranyilt szemű rongyos kis magyartól. A kép alatt egy kérdőjel s utána ez a szöveg: „Azért van szükség a Magyar Evangéliumi Munkásszövetségre, hogy minden magyarnak legyen karácsonya!”

Igen: „Új eget és új földet várunk az Ő ígérete szerint, amelyekben igazság lakozik” (II. Péter 3: 13). Ezt az igazságot, igazságosságot (dikajoszüné) szabad nekünk szociális értelemben vett igazságnak, igazságosságnak is érteni. Ne felejtjük azonban, hogy mégis minden magyarnak csak akkor lesz (kis k-val írott) karácsonya, ha előzőleg sok-sok magyarnak lesz (nagy K-val írott) karácsonya, azaz boldog bizonyossága az egyetlen és igaz örömhír felől, amely szerint „neki is született Megtartó, ki az Úr Krisztus, a Dávid városában” (Lukács 2: 10—11).

*

Ha a magyar református egyház újesztendő-jöttén így fog a dolgához, így védi ki a mindig aktuális Sátán kísértéseit és támadásait s így tartja magát az isteni sorrendhez, az 1944. esztendő — ha vilámlások és földrengések közepette — is az Úr kedvés esztendeje lesz a számára.

Bakó László,
szegedi lelkipásztor.

I R O D A L O M

Egyháztörténet, Révész Imre közreműködésével szerkeszti: Esze Tamás és Harsányi András. Egyházi történettudományi folyóirat. Megjelenik valamennyi magyarországi református egyházkerület püspöke és a protestáns tábori püspök ajánlásával. Megjelenik minden évnegyedben, összesen legalább évi 20 ívnyi terjedelemben. Az első és második füzet egy kötetben jelent meg. Bevezetőt D. Dr. Révész Imre püspök írt hozzá. Ez az első egyháztörténelemművelő folyó-

irat a hazai protestantizmus kebelén belül. Az új folyóirat céljaul a magyar református egyháztörténelem művelésében eddig hiányzott rendszerességet és folytonosságot tűzte ki. Célja szolgálatába állítja egyháztörténelmi tanulmányok és publikációk közlését, rendszeres kritikai szemlék és külföldi könyvészet szolgáltatását, szilárd és öntudatos református hitvallási alapon. A bevezetőn kívül az első kötet tartalomjegyzéke a következő: Miklós Ödön: A szatmárvidéki szuperintendencia történetének körvonalai; Herepei János: XVI—XVII. századbeli papok, mesterek és diákok a szatmári református egyházmegyéből; Bán Imre: A gyöngyösi református ispotály; Esze Tamás: Tábori papok II. Rákóczi Ferenc hadseregében. A második kötetben (3. füzet), Simonidesz Lajos: Kassa és környéke vallásos helyzete az 1550-es években; Esze Tamás: Kabai Márton; Klein Gáspár: Az államtanács állásfoglalása a protestánsok külföldi iskolalátogatásával szemben, I. Ezenkívül minden kötetben kisebb közlemények, adattár, egyházi levéltárak, egyháztörténelmi irodalom ismertetése, hírmondó, német- és franciayelvű rövid tartalmi kivonat foglaltatik. A folyóirat előfizetési díja egész évre 16 pengő, félévre 8 pengő, intézményeknek és jogi személyeknek egész évre 20 pengő, egyes szám ára 6 pengő. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, XIV., Ajtósi Dürer-sor 33. A kiváló munkatársakkal megindult tudományos folyóiratot minden lelkészünk figyelmébe a legmelegebben ajánljuk. (D. E. M.)

A leventéifjúság lelkigondozása. A M. Kir. Honvédelmi Minisztérium kiadványa. Bpest, 1943.

Az Ifjúság Honvédelmi Nevelésének Országos Vezetősége 142,241/eln. szám alatt kiadványt bocsátott közre a leventéifjúság lelkigondozásáról, melynek kivonat tartalmi ismeretetését az alábbiakban adjuk. A leventéintézményről szóló, 1939. évi II. tc. végrehajtási utasítása a *valláserkölcsi alapon nyugvó, katonás, hazafias nevelést* jelöli meg a leventeképzés anyagául. A magyar ifjúságnak a nemzet jövője érdekében való nevelése feltétlenül megkívánja, hogy ez a nevelés nem változó koreszmék és időt nem álló egyéni elgondolások, hanem a magyarság ezeréves keresztyén multjának rendíthetetlen alapjain történjék. Ez a magasztos célkitűzés azonban csak akkor valósítható meg, ha a leventék valláserkölcsi alapon nyugvó katonás, hazafias nevelése a vallásoktatással, az iskolával és a helyesen irányított hazafias és vallásosan élő családdal együttesen és párhuzamosan történik. A leventéintézmény a keresztyén felekezetek lelkészeit intézményesen bevonja a leventebizottságokba, egyesületekbe s azokban fontos szerepet biztosít számukra. Hogy a leventék valláserkölcsi nevelése ellenőrizhetően rendszerben folyjon, a honvédelmi miniszter úr 132,570/eln. VIII. csf.—1943. számú rendeletével az Ifjúság Honvédelmi Nevelésének és a Testnevelésnek Országos Vezetője alatt elrendelte a *Lelkeszi Alcsoport* megszervezését, melynek feladata, hogy a törvény szellemében központilag ellenőrizze a valláserkölcsi nevelésnek minden vonalon való teljes és tökéletes végrehajtását. A Lelkeszi Alcsoport az Országos Vezető irányítása alatt működik és közvetlenül neki van alárendelve. Létszáma: két r. kath., egy g. kath., egy református és egy ág. ev. lelkész. A Lelkeszi Alcsoportban minden felekezet lelkésze, mindennemű

vallási kérdésben önállóan képviseli a saját egyházát. Ügykezelési tekintetben azonban az *alcsoport vezetője a rangban idősebb r. kat. vallású hivatásos állományú tábori lelkész*. Feladata a hivatali ellenőrzés és az irodai rendtartás. Az *alcsoport vezetőjének helyettese a rangban idősebb prot. tábori lelkész*. Az alcsoport örökösön azon, hogy a leventeifjúság vezetői keresztyén világnézeti alapon álljanak, hogy bármely, a leventemozgalmat érintő megnyilvánulásokon az egész ország területén istentisztelet tartassék, ellenőrzi a húsvéti csendesnapok megtartását, ellenőrzi a lelkészeket, hogy azok a leventéket legalább havonként egyszer felkeresik-e és a valláserkölcsi oktatásokat megtartják-e, a lelkésznevelő- és tanítóképzőintézetekben évenként előadásokat tart a leventék lelki gondozásáról, a nagyobb egyházi összejöveteleken országos viszonylatban képviseli és ismerteti a leventeintézményt, a leventeintézmény egyházi vonatkozású sajtóközleményeit felülvizsgálja, a leventeifjúság részére kiadott sajtótermékekben valláserkölcsi vonatkozású cikkeket helyez el, gondot fordít az oktatói kar nemzeti és keresztyén világnézeti nevelésére, a leventeintézmény és az egyházak közötti szívélyes és egymást támogatni kész viszony, valamint a felekezeti béke és a krisztusi szeretet ápolására. A lelkészi alcsoport tagjai egyházzogilag az illetékes tábori püspökségeknek vannak alárendelve.

Polgári leventelelkészek. A lelkészi alcsoporton, mint a leventék valláserkölcsi nevelését központilag irányító szervén kívül, a leventenevelést irányító katonai szervekkel párhuzamosan az egyházi főhatóságok a hadtest leventeparancsnokságok mellé hadtest-, a kerületi kiegészítő leventeparancsnokságok mellé kerületi kiegészítő-, a járási leventeparancsnokságok mellé járási-, s a helyi leventeparancsnokok mellé helyi leventelelkészeket neveztek ki. A lelkészek között beosztásuk szerint a fölé és alárendeltségi viszony érvényes. A katonai vonal és fordítva a lelkészi vonal felé azonban csupán a közösség érdekében végzendő munkát elősegítő, megértésen alapuló érintkezési viszony áll fenn. A szolgálati utat a leventelelkészeknek is szigorúan be kell tartaniok. Vonatkozik ez az évenként benyújtandó valláserkölcsi jelentésekre is. Az egyes leventelelkészek végzik a leventék valláserkölcsi oktatásának ellenőrzését a maguk körzetében, gondoskodnak a központilag kiadott vallási rendelkezések végrehajtásáról, kapcsolatot tartanak fenn a párhuzamos leventeparancsnokságokkal, az illetékes egyházi hatóságokkal és egymással. A helyi leventelelkész a leventeintézménynek legfontosabb szerve. Ő tartja fenn a közvetlen kapcsolatot a leventeifjúsággal s figyeli meg közvetlen benyomásai révén a leventeifjúság lelki fejlődését. Feladatai: a leventeistentisztelet, a hazafias ünnepélyeknél istentisztelet ellátása, a húsvéti csendesnapok ellátása, a valláserkölcsi oktatások végzése, a leventeegyesületekben való munkálkodás.

Dr. Erdei Mihály.

Niesel Vilmos: Kálvin Theológiája, fordította Dr. Nagy Barna sárospataki theologiai akadémiai rk. tanár. A Coetus Theologorum — Református Theologusok Munkaközösségének 3. kiadványa. 1942. évi illetménykötet. A kiváló berlini lichterfeldi lelképásztor művének magyar nyelvű fordítása hiányt pótló. Ez az első mű magyar református theologiai irodalmunkban, amely a kálvini theologia egészének összefoglaló értékelését nyújtja. A könyv szerzője a kálvini theologia problémáiban a *problémát* ismeri fel: arra figyel-

meztet, hogy ha a Kálvin nyomdokain akarunk haladni akkor az Ige theologusaivá kell lennünk, ami azt jelenti hogy a Jézus Krisztushoz való kötöttségünkről kell bizonyosságot tennünk. Ez a mű azokból az előadásokból nőtt ki amelyek szerzője az 1932—33-i téli félévben az elberfeldi theológián tartott. Theologusok számára való könyv tehát ez; Kálvin, a nagy írásmagyarázó reformátor tanításának megértéséhez. Kálvin theológiájának főpontjai kapcsán tanítása lényegét mutatja fel. Az értékes mű 16 fejezetből, név- és tárgymutatóból áll. Terjedelme 215 lap. Lelkipásztortestvéreink érdeklődésébe a legmelegebben ajánljuk. (DEM.)

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

ALSÓSZABOLCS-HAJDÚVIDÉKI EGYHÁZMEGYE.

Bélteky Lajos hajdúszoboszlói református lelkész nagyszabású szeretet-akciója. Bélteky Lajos hajdúszoboszlói református lelkész karácsony előtt sikeres akciót indított a szegény és árva iskolás növendékek s a vitézek, hadiözvegyek és hadbavonultak családtagjainak a felruházása érdekében. Személyes közbenjárására az Ipari Anyagelosztó Hivatal mintegy 30,000 pengő értékű textilanyagot utalt ki a szoboszlói állami és felekezeti iskolák részére, amelyből a református egyház több mint 10,000 P-ért vásárolt a fiú- és leány-növendékek ruháihoz anyagokat jó minőségben és elég kedvező áron. Ezt a nagy összeget közadakozásból, az alapítványok jövedelméből, a jótékony egyesületek és az egyházi pénztár hozzájárulásából teremtették elő. A leányruhákat és ingeket a Lorántffy Zsuzsanna Női Bibliakör tagjai szabták ki és varrták meg díjtalanul, míg a fiúruhákat a helybeli szabómesterek készítették el, úgyszintén a gyermekek lábbelijének a megtalálását is a kiutalt anyagból az erre ajánlkozó cipésmesterek. Az anyagelosztó Hivatal által kiutalt ruházati cikkek közül: A Lorántffy Zsuzsanna Női Bibliakör, a Református Férfiak Bibliaköre, a SDG felsős leánycsoportja és a Református Leányok Bibliaköre egyenként 300—400 pengő költséggel ellátták alsó- és felsőruhával a Református Szeretetszövetségtől pártfogásba vett négy saját árvájukat. A ruhák elszállításával együtt nagymennyiségű élelmiszert küldöttek a földesi és hajdúnánási szeretetszövetségi árvaházakban elhelyezett szegény árva gyermekek étellemezésének megjavítása céljára.

BIHARI EGYHÁZMEGYE.

Hegyközszáldobágyon ifj. Nyeste Istvánt beiktatták lelképásztori tisztébe. A múlt vasárnap délelőtt iktatta be hivatalába Száldobágy népe új lelképásztorát, ifj. Nyeste Istvánt. A beiktatási ünnepségen Nagyváradról is nagyon sokan megjelentek a vármegye alispánja vitéz Dr. Nadányi János vezetésével. A beiktatást Vadai Béla bihari esperes végezte. Utána az ifjú lelképásztor mondott beköszöntő beszédet. Mély gondolatokkal teljes, gazdag tartalmú igehirdetésében az Isten templomának fontosságát hangsúlyozta. A szószéknek — úgy mond — ma különösen nagy jelentősége van. Ennek viharban is állnia kell. A templomi istentiszteletet követő presbitéri gyűlésen, mint elnök, elsőként vitéz Dr. Nadányi János egyházmegyei gondnok emelkedett szólásra, ki az evangélium mellett állhatatos megmaradást kötötte szívére az új lelképásztornak és gyülekezetének egyaránt. Dr. Sólyom Kálmán a réti presbitérium üdvözlését, Nyeste István lelképásztor — a beiktatott édesapja —, a mezőtelki presbitérium jókívánságait tolmácsolta. A feledhetetlen szép beiktatás délután a templomban megtartott műsoros ünnepéssel ért véget, hol Kovács Győző és Soós András karnagyok közreműködésével a réti zenekara és énekkara is közreműködött. (B. Z.)

Az Egyetemes Konvent Elnöksége Dr. Szabó Lajos lelképásztort a kerületi kiegészítő levente lelkészi teendőkhöz ellátással bízta meg.

Karácsonyi ünnepségek Nagyváradon. Az 559-es honvéd hadikórház hetven sebesültjét karácsonyfaünnepélyen látta vendégül december 23-án este a Lorántffy Zsuzsanna-leánynevelőintézet dísztermében az olasz és újvárosi református nőszövetség. A nőszövetség tagjai foglyujtott karácsonyfaival és terített asztalokkal várták a Gergely-Kovács

István tábori főlelkész vezetése alatt fegyelmezett sorokban fölvonuló sebesült vitézeket, akik ölükben fölhozták egyik súlyosan rokkant váradí illetőségű bajtársukat is. A terített asztalok mellett elhelyezett katonák karácsonyi éneke után Csernák Béla lelkész intézett rövid biblikus beszédet Krisztus ádventi vitézeihez. Dr. Ince Gábor első világháborús katonaemlékeiből olvasta föl két novelláját. Kiss Éva pedig édesanyjának, Kiss Bélánénak zongorakíséréte mellett, általános tetszést aratott egypár időszerű háborús nótával. A vendégséghez iskolásgyermek is küldtek ajándékokat. Az egyik csomaghoz küldöje kedves levelet csatolt a Drága jó Katona Bácsinak. Mikor ezt a levelet Dr. Ince Gábor felolvasta, a hallgatóság nem egy tagjának könny csillogott szemében.

A nagyvárad-i presbitérium 1943. évi december hó 22-én tartott ülésén Dr. Szabó Lajos lelképásztort egyhangú lelkesedéssel az iskolaszék elnökévé választotta.

A nagyvárad-réti egyházrész Nőszövetsége az elmúlt évben száz ruhát készített el a hadigondozottak részére. A Hadigondozó Iroda és a Vöröskereszt vezetősége a legteljesebb elismerését és köszönetét fejezte ki derék asszonyainknak.

A nagyvárad-réti egyházrész vallásos estéinek sorozatában 1943. december 11-én Gáspár Béla budapesti választató-lelkész: „Szociális feladataink” címen tartott előadást; előtte Borbáth Dániel, a kolozsvári diakonisszáképzőintézet igazgatója, theol. magántanár magyarázott bibliát.

A nagyvárad-réti egyházrész ifjúsága január hó 2-án a Hadikórházban épült sebesültjeink szórakoztatására műsoros délutánt rendezett.

A Református Akadémia január 11-i ülésén Dr. Szabó Lajos lelképásztor: „Arany János vallásos költészete” címen tart előadást.

HEVESNAGYKUNSAGI EGYHÁZMEGYE.

A tiszasasi egyház 1943. december 12-én a gyülekezet impozáns érdeklődése mellett gyülekezeti napot tartott, melyet emlékeztetéssel tett Gaál István esperes többrendbeli szolgálata. Dél előtt 10 órakor istentisztelet volt, melyen Máté 11:28 alapján szólott a zsúfolásig telt templomban biztonyságtévő erővel. Délben a Gazdakörben volt egytál ételes közebed, melyen a presbitérium és képviselőtestület tagjai vettek részt teljes számban, ennek keretében szólott a résztvevőkhöz, érintve egyházi és nemzeti életünk sok életbevágóan fontos kérdését. Délután 3 órakor a csépai fiókegyházban tartott istentiszteletet. Este 6 órakor a templomban volt vallásos est, amikor ismét zsúfolásig megtelt a templom. Itt az esperes előadást tartott a keresztyén szabadságról. Helyi szereplőkön kívül közreműködésükkel elősegítették a nap áldásos hatását: Fehér Imre nagyrévi, Szokody Gyula tiszainokai és Dr. Tóth Dezső tiszakürti lelképásztorok.

K R Ó N I K A

Dr. Benedek Zsolt konventi főtanácsos nyugalomba vonult

Már évek óta híre járt annak, hogy Dr. Benedek Zsolt vissza óhajt vonulni órhelyéről. Több ízben betegeskedett. De a Gondviselő Isten elhárította egymástól az aggodalmak felhőit lelkünk egéről.

Most mégis bekövetkezett, ami előre vetette árnyékát. Dr. Benedek Zsolt visszavonult nagyfontosságú tisztléből: 1944. évi január hó elsejével nyugalomba ment.

Mennyire fogjuk nélkülözni szelíden és jóságosan derült arcát, mosolygó szemét azokból a termékből, ahol harmincnegye évig forgolódott; ahol minden érkezőhöz volt egy-egy kedves, barátságos szava. Még jobban fogjuk nélkülözni azt a szolgálatkészséget, mely egy tiszta keresztyén lélek mélyéből kisugárzó szeretet

eredménye volt. „Szavakkal nem körvonalazható az a veszteség, amely Méltóságod távozásával közegyházunkat éri...” írja Dr. Benedek Zsolt hoz intézett levelében püspök urunk; majd így folytatja: „Nemesak a magam nevében, akinek hűsz esztendeje szerencsém van Méltóságoddal egy vagy más vonatkozásban együtt dolgozhatni, s akit ez az együttműködés kifejehetetlenül meggazdagított, megerősített és emelt, hanem az egész tiszántúli református egyházkerület nevében is mélyen átértzett hálát mondok Méltóságodnak azért a pártalan szakavatottságért, türelemért, megértésért, szolgálatkészségért és lapintatért, amellyel ügyeinket hordozta; Istenünknek pedig alázatos hálát adok azért, hogy Benedek Zsoltot jókedvében nekünk adta és most is csak a hivatalos kapcsolatot bontja fel közte és közöttünk...”

Méltó és helytálló jellemzése ez Benedek Zsoltnak s mindezekről mi is szívünk teljességéből biztonyságot teszünk.

Kísérje a Gondviselő Isten áldása a pihenés útjain ezt a drága jó embert. Bizonyosak vagyunk felőle, hogy szíve ezutánra is felénk dobog s anyaszentegyházunk életét továbbra is szeretetében és imádságaiban fogja hordozni, amiképpen ő is ott marad szeretetünkben és imádságainkban továbbra is változatlanul.

U. S.

KÉRELEM OLVASÓINKHOZ

Az új év alkalmából engedjék meg a mi kedves Olvasóink, hogy egy tiszteletteljes kérést hadd intézzünk hozzájuk.

Azt boesátjuk előre, hogy bár az általános drágulás, a nyomdai árak tetemes emelkedése nagyon indokoltá lenné: Lapunk előfizetési díját az új esztendőben sem emeltük; holott hasonló helyzetben lévő lapok ugyancsak alaposan megemelték a különböző díjtételeket. Nálunk semmiféle díjtétel nem változik.

Azt hozhatnók fel tehát érvelésül, hogy az Olvasók azzal támogassanak, hogy gyűjtsenek előfizetőket a Debreceni Protestáns Lapra. Kijelentjük, ez nekünk nem érvünk. A példányszámok ily célból való növelésére nem gondolunk. Valami másra vágyunk. Arra, hogy becsületes öreg Lapunk minél többek kezébe eljusson s ezáltal eljusson kiáltó szavunk az Anyaszentegyház minden őrállója szívéhez és lelkiismeretéhez.

Nehéz idöket élünk. Ma jobban, mint valaha, szükség van az irányításra, bátorításra és vigasztalásra. A fegyverek harca mellett világnézeti harc is folyik. Itt az ideje annak, hogy állandóan napirenden tartsuk a nagy elvi kérdések tisztázását. (Mily jó lett volna, ha Püspökünk újévi szözata minél több őrállóhoz, sőt minden presbiterhez eljuthatott volna. Hisszük, hogy sok helyen teljes terjedelmében fel fogják azt olvasni a presbitériumokban.)

Szeretettel és bizalommal kérjük tehát Olvasóinkat, hogy az őrállók figyelmét hívják fel Lapunkra. Kivált a tanácsbírói kar, úgy az egyházmegyén, mint a kerületen, nem nélkülözheti a Debreceni Protestáns Lapot.

Abban a jó reménységben, hogy kérő szavunk megértő lelkekre talál, áldáskívánással vagyunk:

Debrecen, 1944. évi január 1.

A DEBRECENI PROTESTÁNS LAP
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Az Egyházkerületi Nőszövetség megalakítása érdekében D. Dr. Révész Imre püspök urunk 1944 febr. 2-ára, délelőtti 8 órai kezdettel, a debreceni Kollégium kistanács-termébe alakuló értekezletet hívott egybe, melyet püspök úr az I. Pét. III: 1—6. versei alapján tartandó áhítattal nyit meg. Majd az erdélyi nőszövetségi munkáról, Pilder Mária konventi nőszövetségi titkár tart előadást. Az egyházkerületi nőszövetség megalakításával kapcsolatban előterjesztést tesz Tamás Ferenc egyházkerületi missziói lelkész. Végül befejező áhítatot tart Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi főjegyző: Ef. III: 16—17. versei alapján. Jó reménységgel tekintünk az alakulás elé. Debrecenben a nőszövetségi csoportok az egyes egyházrészekben immár áldásosan működnek.

Az Evangéliumi Világszövetség egyetemes imahete mindig az esztendőnek első hete. Ezt az imahetet az Evang. Világszövetség már 1846 óta (tehát 98 éve) minden esztendőben megtartja. A Magyar Evangéliumi Szövetség felhívással fordult ez évben is mindazokhoz, akik Magyarországon az Úr Jézus Krisztus nevében hívják segítségül Istent, hogy 1944 január 2-től 9-ig, vasárnaptól vasárnapig most is tartsák meg az imahetet. Az egymást pusztító keresztény népek felett ott áll az imádkozó Jézus: „Atyám... könyörögök... hogy mindnyájan egyek legyenek, mint te énbennem, Atyám, és én tebenned...” Jézus tanít imádkozni minket is: „imádkozzatok azokért, akik titeket háborgatnak...” Az imahét legfőbb tárgya az volt, hogy az evangélium meg a háborús viszonyok között is terjedhessen. Mit hoz a jövő: nem tudjuk. Bár a világtörténelem elsőtévedése egyre fokozódik, mi magyarok hittel várjuk a keresztény nemzeti újjászületést. Dolgozzunk és imádkozzunk. Legyünk állandóan készen az Isten színe előtt való megjelenésre... Az imahét megtartásáról egyházkerületünk két legnagyobb gyülekezetéből: Debrecenből és Nagyváradról érkezett hozzánk tudósítás. Debrecenben a Révész-tér 2. sz. a. lelkészi hivatalban, Nagyváradon a Református Otthon gyűléstermében tartattak meg naponta az imaórák; utóbbi helyen közösen az evangélikus testvérekkel.

„**A Nemzetvédelem Irányelvei**” cím alatt, önálló füzetben jelent meg az a költségvetési beszéd, melyet Antal István nemzetvédelmi propaganda miniszter, a képviselőház 1943 nov. 12-i gyűlésén elmondott. Nem szoktunk politikával, annál kevésbé napi politikával foglalkozni: ez nem a mi terrénünk. Most az egyszerű legyen szabad kivételt tenni. Idézzük néhány mondatot a miniszter beszéde legvégéről, onnan, ahová ő maga is éppen a leg súlyosabb argumentumait koncentráltta. Adassék tisztesség annak a férfinak, aki a hitet ily ünnepélyes formában aposztrofálta. És ha szavaiba ezúttal nem is szötte be az Istenség fogalmát: mi ismerjük az ő lelkületét s tudjuk, hogy amikor a „hit” szót ajkaira vette: a mérhetetlen fészta magasságok felé tekintett. Tanuljunk tőle. Ha ő hitvallást tesz arról, hogy hit nélkül az államélet kormánykerekét tartani nem lehet: nekünk is az ő itt kifejtett álláspontjára kell helyezkednünk, amikor az Isten Országáért s annak e magyar földön megvalósulásáért harcolunk... Amikor Antal István ünnepi szózatát idéljük, hadd mondjuk el azt is, hogy ezzel hálánkat óhajtjuk némileg kifejezni vele szemben, ki Lapunk iránti önzetlen barátságát komoly értékkel megbizonyította... A hivatkozott beszédrészlet ez: „...Hit nélkül, meggyőződés nélkül, lelkesedés nélkül, lemondás nélkül a nemzetvédelmi propagandát sem irányítani, sem csinálni nem lehet, mert hogy a széles közvélemény magáévá tegye mindazokat az igazságokat, amiket elébe állítunk, annak első feltétele az, hogy ez a közvélemény kiérezze minden szavunkból, hogy nemcsak magunk is hiszünk ezeket az igazságokat, de azok elszakíthatatlan darabjai a mi életünknek. Csak ily módon, csak ily eszközökkel, csak ily állandó belső égéssel és feszültséggel lehet meggyújtani az emberekben a tisztánlátásnak a világosságát s csak ez erők segítségével megindítani elhatározásukat a közös védelemre s a közös áldozatvállalásra. Mert erre a küzdelemre, erre az áldozatvállalásra az elkövetkező időkben talán még nagyobb szüksége lesz ennek a nemzetnek, mint eddig. Túl sok a nemzet ellensége odakinn és sajnos idebenn is és túl nagy a tét, amely kockán forog. Hogy ezeket az ellenségeket leküzdjük odakinn és idebenn és ezt a nagy tétet, ezt a sorsdöntő, borzasztó nagy tétet: a nemzet életét biztosítsuk az elkövetkező generációk végtelen sorozatáig — íme ez a végső célja annak a munkának, amelyet a belső front egy igen fontos és igen veszélyeztetett szektorán kifejtnek...”

„**HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL**” című állandó rovatunkat a Lap újévi számából, anyagtorlódás miatt kénytelenek voltunk elhagyni. Most közöljük. Elnézést kérünk érte, első helyen: szíves tudósítóinktól. (Szerk.)

Pro memoria: újból felhívjuk olvasóink szíves figyelmét arra, hogy a Debreceni Protestáns Lap 1944 jan. 2-i számához mellékelte „Sajtóhibák az 1943. évi tartalommutatóban” címmel ellátott szelvényt kegyeskedjenek a múltévi tartalomjegyzék végén található üres helyre felragasztani. Ha ezt elmulasztjuk, később tévedések és zavarok fognak felmerülni a Lap 1943. évi példányainak használatára körül. (Kiadóhivatal.)

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

5993—1943. sz. TÁRGY: Népiskolai közoktatás tárgyában alkotott 1868: XXXVIII. tc. megalkotásáról megemlékezés.

KÖRLEVÉL

a polgári iskolák tekintetes igazgatóságaihoz és a nagytiszteletű iskolaszéki elnök urakhoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 3869—1943. eln. sz. a. a tankerületi kir. főigazgató urakhoz a következő rendeletet adta ki:

„Az 1868: XXXVIII. tc. 75 évvel ezelőtt történt megalkotásának megünneplését elrendelem. Felhívom főigazgató urat, értesítse az alárendelt polgári és népiskolák igazgatóit, hogy december 15-én egy óra keretében megemlékezés történjen erről a törvénycikkről, mely európaiságunkat, a legműveltebb nemzetekkel való lépéstartási képességünket világosan igazolja. Az önrendelkezési jogát 1867-ben visszanyert nemzet egyrészt gondoskodott a legszélesebb rétegek rendszeres szellemi, erkölcsi és testi neveléséről, másrészt pedig a legtűrelmesebb felfogást vallotta vele együttélő nemzetiségekkel szemben, biztosítván, hogy minden tanuló anyanyelvén kapja első oktatását. Ezen főrféneli tények hangoztatása és méltatása legyen a megemlékezés tárgya.”

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr múlt hó 4-én kelt rendeletében foglaltaknak megfelelő intézkedés megtételére felkérte az egyházi főhatóságokat is. Felhívom polgári iskoláink és népiskoláink igazgatóit, hogy a fent említett rendeletben foglaltaknak egyik tanítási nap keretében eleget tenni szíveskedjenek.

Debrecen, 1944 január 3.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

6022—1943. sz. TÁRGY: Honvédelmi ismeretek tanulása.

KÖRLEVÉL

a polgári leányiskolák tekintetes igazgatóságaihoz.

Tudomásulvétel és alkalmazkodás céljából közlöm, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium 141,922—1943. VIII. 4. sz., valamennyi tankerületi kir. főigazgatóhoz intézett rendelete szerint a honvédelmi ismeretekből a polgári leányiskolák részére engedélyezett tankönyvet a papírhiány miatt a kiadó elegendő számban forgalomba hozni még nem tudta. Erre való tekintettel addig, amíg a megfelelő tankönyv beszerezhető nem lesz, megengedte, hogy a leánytanulók a fiúiskolai tankönyvből készüljenek és a magánvizsgálaton is ennek anyagából vizsgázzanak.

Debrecen, 1943 december 31.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

6023—1943. sz. TÁRGY: Népiskolai tanulók polgári iskolai felvételi vizsgálata.

KÖRLEVÉL

a polgári iskolák tekintetes igazgatóságaihoz.

Tudomásulvétel és alkalmazkodás céljából közlöm, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium 140.132—1943. VIII. sz. a. valamennyi tankerületi kir. főigazgatóhoz a következő rendeletet intézte:

„A népiskola felső osztályából a polgári iskola II—IV. osztályába átlépő tanuló felvételi vizsgálatára vonatkozóan az egységes eljárás biztosítása végett — adott esetekből kifolyóan — a következőkről értesítem méltóságodat:

1. A polgári iskolai Rendtartás 6. §-ában foglalt feltételek fennforgása esetén a népiskola felső osztályából átlépni szándékozó tanulónak a felvételi vizsgálati engedélyt meg kell adni. Az igazgató, fellebbezés esetén pedig a tankerületi kir. főigazgató esetenként állapítja meg, hogy a tanulót népiskolai tanulmányainak eredményére és a népiskolai tanulmányok elvégzésének idejére tekintettel a 107.478—1942. V. K. M. számú rendeletben (megjelenít a Hivatalos Közlöny 1942. évf. 375. oldal) megállapított keretek között hányadik osztályból bocsátja felvételi vizsgára. A tanulónak is az az érdeke, hogy ne bocsássák olyan osztályból felvételi vizsgára, melyen előreláthatóan nem tud megfelelni, mert ha a felvételi vizsgálaton nem felel meg, a polgári iskolai Rendtartás 6. §-a (5) bekezdésének rendelkezése értelmében polgári iskolai tanulmányokat csak I. osztálytól kezdődően folytathat.

2. Sikeres felvételi vizsgálat után a tanuló a következő osztályból csak a legközelebbi határidőben bocsátható magánvizsgálatra.

3. Azok a tanulók, akik a népiskolában nem tanulták a honvédelmi ismereteket, ebből a tárgyból is tartoznak felvételi vizsgálatot tenni. A honvédelmi ismeretekből a tanulótól azt az anyagot kell kérdezni, amelyet a nyilvános tanulók tanultak.

4. Számtan-mértanból írásbeli vizsgálatot is kell tenni a tanulónak.

Debrecen, 1943. december 31.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a Kiadóhivatal címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki hivatal, Postafiók (5) kell beküldeni.

Hirdetési díj szavanként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

A tisztaeszlári református egyházközség pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett orgonista-kántortanítói állásra. Javadalom: készpénz az Illetményhivatal útján 108-80 P, 11 hold 443 □-öl szántó 1100 ölével, 7 magyar hold kaszáló, 20 q rozs napi ára negyedévenként előre, 50 q kemény tűzifa beszállítva. Ismétlőiskolások tanításáért községtől 92-80 P és stóla. A földek adóját az egyház fizeti. Helyi javadalom 32 egység. Kötelesség: a reabizott osztályok vezetése, kántori teendők végzése, énekkarvezetés, belmissziói és népnevelési munkákban segédkezés és kanonikus órákon, vagy akadályoztatás esetén lelkész helyettesítése. Pályázati haráridő 21 nap. Az állás azonnal elfoglalandó. Pályázati kérvények Lelkeszi Hivatal, Tiszaeszlár küldendők.

TARTALOM:

Révész Imre: Testvérhangok éjben, viharban
Solymosi József: A lelképásztor munkatársai
Bakó László: Az egyház dolga az újesztendőben
Irodalom — Egyházmegyei hírek — Krónika — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetmények — Hirdetések

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1944—86.

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

A Gáz

a legjobb, legolcsóbb, legtisztább
a legkényelmesebb;
a leggyorsabban kezelhető;
melege pontosan szabályozható;
számlaértéke egy hónappal későbbben fizetendő.

Főzők, tűzhelyek, autogeyserek, fürdő- és fűtőkályhák olcsón kaphatók.
Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés.

BATHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON: 20-06 és 15-41

Alapította:
Sesztina János
1819-ben.

IPARI, MEZŐGAZDASÁGI, HÁZTARTÁSI,
GÁZOLTALMI és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.
Betéteket legelőnyösebben gyűmölcsöztet és azonnal kifizet.
KÖLCSÖNÖKET ALLANDÓAN FOLYÓSÍT.
Telefonok: 17-70 és 22-32.

Papi palástot és süveget

a közismert, közkedvelt hivatalos O. R. L. E. palástokat jutányos áron készíti

Szénási Sándor

Hódmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.

JÓ MINŐSÉG! PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Református iparos.

A "TAKARÉKOSSÁG" KERESKEDELMI RT.

kötelékébe tartozó cégek ma is változatlan feltételek mellett s zavartalanul állanak rendelkezésére mindazon mt. vásárlóknak, kik mindenkor pontos fizetményeik igazolására érvényes vásárlási utalvánnyal rendelkeznek!

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA

ORGONA- ÉS HARMÓNiumGYÁR RT.
PECS, József-u. 30. TELEFON: 17-14.

Fiókhözem: Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz.

Telefon: Budapest, 494-497. Új orgonák, mindennemű javítás és átépítés. Kitűnő hangú harmóniumok. Méltányos feltételek, művészi kivitel.

